

Welkom

Speciale editie over het Oncologie Centrum van het Spaarne Gasthuis – zomer 2017

“Ze doen echt moeite voor mij”

De behandeling tegen borstkanker is meer dan topsport, waarbij steun van het medisch team het verschil maakt, ervaart Hilde-Marieken Feijen (49). “Ik ontdekte op zaterdag een knobbel in mijn borst, de dinsdag daarop kon ik het hele onderzoekstraject doorlopen. Ze zaten eigenlijk vol die week, er is echt moeite gedaan om mij er tussen te schuiven.”

“Die dinsdag kreeg ik een mammografie, een echo en een punctie. En had meteen daarna een afspraak met de oncologieverpleegkundige. ‘s Middags volgde het diagnosegesprek met de chirurg. Zij gaf aan dat het niet goed was. Diezelfde week nog kreeg ik mijn behandelvoorstel: negen keer gecombineerd chemo- en immunotherapie, een borstoperatie en daarna 21 bestralingen. Gelukkig wist ik al heel snel dat ik geen uitzaaiingen had.”

Minder onzekerheid

“Voor de chemokuur kreeg ik een infuus met een lange lijn, waardoor er niet meer geprikt hoeft te worden. Dat is beter voor mijn bloedvaten.

Zo gaat het hier: iedereen spant zich in om alles efficiënt en prettig voor je te regelen. Alle medewerkers, van baliemedewerker tot arts, beseffen dat je van borstkanker onzeker wordt. Ook zien ze wat je allemaal moet verwerken als je zo’n diagnose krijgt. Of wat het met je doet als je een week op een uitslag moet wachten. Dat wordt met deze aanpak zo veel mogelijk beperkt. Ik dacht dat ik naar het Antoni van Leeuwenhoek (AvL) zou willen als ik ooit kanker zou krijgen. Maar ik blijf in het Spaarne Gasthuis: ik ben hier in goede handen en word volgens de laatste inzichten behandeld. Daarvoor werkt het medisch team nauw samen met het AvL; de bestralingsafdeling is een dependance van dit specialistische ziekenhuis.”

Overlevingsdrang

“Kanker maakt je kwetsbaar en onzeker. Zie ik mijn kinderen nog wel opgroeien? Je overlevingsdrang is sterk, daardoor kan ik accepteren dat mijn haar uitvalt en dat ik na een grote kuur een

week moet ‘uitchecken’. In de rustweek daarna maken we het thuis gezellig en help ik op school. Gelukkig slinkt de tumor, dat motiveert mij om door te gaan. Net als het team dat mij aan alle kanten steunt. De oncologieverpleegkundige mogen we dag en nacht bellen. Iedereen beseft dat ‘de wedstrijd’ zwaar genoeg is. Daar mag niets meer bijkomen.”

Snel terecht op de mammapoli

Patiënten kunnen vaak al binnen 24 uur terecht op de mammapoli. Borstkankerchirurg Birgitta Kortmann: “We bespreken iedere patiënt in een team met chirurgen, verpleegkundig specialisten, radiologen, internisten, plastisch chirurgen, pathologen en specialisten van het AvL. Zo kunnen we snel de diagnose stellen en krijgt de patiënt op de tweede of derde dag al een behandelplan.”

TOPZ: “Palliatieve zorg heeft zin”

—
“Wanneer je ziekte niet te genezen is, kun je soms nog jaren verder.”

[Lees meer op pagina 2](#)

Biopsietafel: comfortabel borstonderzoek

—
Veel prettiger voor de patiënt en radiologen kunnen preciezer en sneller werken.

[Lees meer op pagina 3](#)

Heel precies bestralen geeft minder bijwerkingen

—
Met stereotactische bestraling zijn vaak maar één tot vijf bestralingen nodig.

[Lees meer op pagina 3](#)

TOPZ: “Palliatieve zorg heeft zin”

Het klinkt tegenstrijdig: betere kwaliteit van leven, terwijl de kanker niet meer zal genezen. Het kan met palliatieve zorg. Iets waar veel patiënten voordeel van hebben, als ze deze zorg al vroeg krijgen.

“Vaak denken mensen bij palliatieve zorg dat dit iets is voor patiënten die gauw overlijden. Dat hoeft niet altijd zo te zijn. Wanneer je ziekte niet te genezen is, kun je soms nog jaren verder. Een goede begeleiding van onze kant kan daar heel erg bij helpen”, vertelt oncoloog en palliatief arts Gerty de Klerk.

Specialisme dat u nodig heeft

In november 2014 startte het ziekenhuis met het TOPZ-team, het Team Ondersteunende Palliatieve Zorg. In het team zitten drie verpleegkundig specialisten, een geriater, oncoloog, pijnspecialist, psycholoog, geestelijk verzorger, twee huisartsen en wijkverpleegkundigen. Als de

patiënt het nodig heeft of wil, schakelt het team ook andere specialisten in, zoals maatschappelijk werk. “In een gezamenlijk overleg bespreken we elke patiënt die is aangemeld. We bekijken dan wat iemand nodig heeft. Heeft iemand bijvoorbeeld veel last van benauwdheid of pijn, dan zetten we de pijnspecialist in. Voelt iemand zich depressief dan kan de psycholoog helpen.”

Eerder maakt beter

Vroeger kreeg een patiënt pas in de laatste levensfase palliatieve zorg. “Dat is eigenlijk te laat, want dan kun je niet zoveel meer voor iemand betekenen. Mensen zijn dan vaak al heel erg ziek”, aldus De Klerk. Om het TOPZ-team eerder in te schakelen, wordt het elektronische patiëntendossier op dit moment aangepast. Zodra een patiënt aan bepaalde criteria voldoet, krijgt de arts binnenkort automatisch een melding om het TOPZ-team erbij te betrekken. Dat het team nodig is, blijkt uit de groei in het aantal gemaakte afspraken. Waren dit er in

2015 nog zo’n driehonderd, vorig jaar is dit meer dan verdubbeld.”

Uit buitenlands onderzoek blijkt dat patiënten een betere kwaliteit van leven hebben als ze op tijd palliatieve zorg hebben gekregen. In het Oncologie Centrum wordt nu onderzocht of dit in Nederland ook geldt. Halverwege 2018 worden de resultaten bekend.

Recent rondde Gerty de Klerk een tweejarige opleiding tot palliatief arts af. Het Spaarne Gasthuis heeft nu met Kris Mooren, Manon Boddaert en Christiaan Rhodius vier kaderartsen palliatieve zorg in het TOPZ. Gerty de Klerk: “Palliatieve zorg is de mooiste zorg die je kunt leveren. Als behandelaar en patiënt kom je in deze zorg het dichtst bij elkaar, waarbij de essentie van het leven centraal staat.”

Casemanager vast gezicht voor patiënten

Als mensen de diagnose kanker krijgen komt er veel op hen af. Veel afspraken achter elkaar, verschillende gezichten en een enorme hoeveelheid informatie: over de ziekte, onderzoeken en behandelingen. Dan is het fijn als er één aanspreekpunt is. In het Oncologie Centrum worden patiënten daarom gekoppeld aan een casemanager.

“Samen met de behandelend oncoloog ben ik een vast gezicht. Ik begeleid en ondersteun mensen heel intensief, zodat zij zich niet verloren voelen tijdens de behandeling. Het is vaak een onzekere tijd met veel vragen en emoties”, vertelt Marlies Bakker, casemanager voor mensen met darmkanker. “Patiënten hebben behoefte om te praten over wat ze kunnen verwachten. Ik kan bijvoorbeeld nog eens duidelijk uitleggen wat er precies gaat gebeuren bij de behandeling. Ook is ons contact laagdrempelig: patiënten kunnen altijd mailen of bellen met vragen en zorgen. Of als zij pijn, bijwerkingen of andere klachten hebben.”

Vertrouwenspersoon

“Door het intensieve contact leer je patiënten echt kennen. Sommige ken ik al jaren, voor hen ben ik een vertrouwenspersoon. Hierdoor is er ook ruimte om over onderwerpen te praten die niet altijd even makkelijk zijn maar er wel toe doen. Hoe ziek zijn bijvoorbeeld invloed heeft op je gezin en je relatie.” Daarnaast regelt Marlies veel praktische zaken. “Zoals thuiszorg, maatschappelijk werk, verwijzingen naar andere (academische) centra of ik zorg dat mensen terecht kunnen voor een haarstuk. We zien dat dit ook belangrijk is voor patiënten en zijn blij dat we daarin iets kunnen betekenen.”

Team met de dokter

De casemanager oncologie is een verpleegkundig specialist en naast eerste aanspreekpunt ook medebehandelaar en coördinator van de zorg. “Ik werk nauw samen met de oncoloog, die is hoofdbehandelaar. Maar ik ben opgeleid om net als de dokter lichamelijk onderzoek en controles te doen. Ook vraag ik aanvullende onderzoeken aan en start ik de behandeling om

bijvoorbeeld de klachten van de ziekte of de bijwerkingen van de behandeling te verminderen. We hebben korte lijnen met de oncologen, dat maakt overleggen makkelijk. Klachten en vragen worden sneller behandeld.”

Angela Hoes is blij met haar casemanager: “Marlies kent mij.”

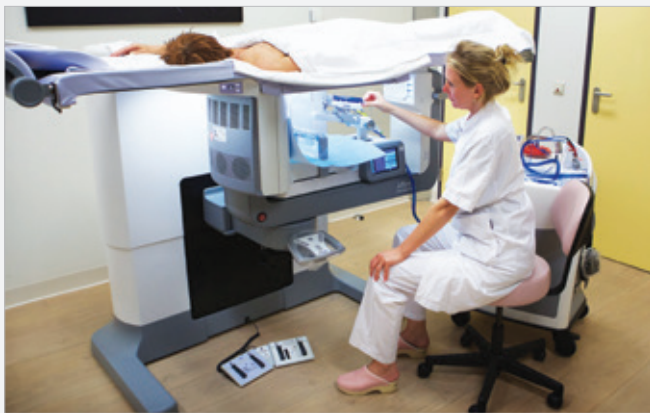
Biopsietafel: comfortabel borstonderzoek

U heeft iets gevoeld in uw borst of er is iets gevonden tijdens het bevolkingsonderzoek. U komt op de mammapoli, krijgt een onderzoek door de chirurg, röntgenfoto's en vaak ook een echo. En dan is er 'iets' te zien.

En dan? Dan krijgt u een biopsie of punctie: met een naald nemen we weefsel af dat de patholoog onderzoekt. Daarvoor heeft het Spaarne Gasthuis als tweede ziekenhuis in de wereld een speciale biopsietafel. Radioloog Margot Henebiens vertelt: "Het is een revolutionaire tafel, veel prettiger voor de patiënt en wij kunnen veel preciezer en sneller werken."

Ontspannen liggen

"Door de snelle ontwikkeling van techniek zie je dat er in een vroeg stadium steeds vaker kalkspatjes worden ontdekt in de borst. Dit kan gaan om een goedaardige afwijking of een voorstadium van kanker. Als de borstafwijking die we op de röntgenfoto zagen, niet op de echo te zien is, doen we een hele precieze biopsie op de biopsietafel. Op deze nieuwe tafel liggen vrouwen ontspannen op de buik, met de borst door een ronde opening. De borst wordt ingeklemd en nieuwe röntgenfoto's worden gemaakt. Nu zijn de kalkspatjes goed te zien en dan kunnen wij sneller en heel precies weefsel afnemen uit de verdoofde borst. De eerste resultaten zijn geweldig. Een hele vooruitgang."

Doet u mee aan wetenschappelijk onderzoek?

In het Oncologie Centrum worden op dit moment zo'n veertig wetenschappelijke onderzoeken rond kanker gedaan. Meestal leidt een universitair ziekenhuis of het Antoni van Leeuwenhoek het onderzoek. Er wordt veel onderzoek gedaan naar nieuwe medicijnen en behandelmanieren. Patiënten met kanker kunnen meedoen aan onderzoek, uw arts kan u er meer over vertellen.

Behandeling op maat

Het Centre for Personalized Cancer Treatment (CPTC, centrum voor persoonlijke kankertherapie) onderzoekt DNA om zo een behandeling tegen kanker voor iedereen op maat te kunnen maken. Het Spaarne Gasthuis werkt mee aan het onderzoek. Bij het onderzoek analyseren ze DNA dat komt van tumorweefsel van patiënten. Zo kunnen ze voorspellen hoe typen kanker zich ontwikkelen en welke DNA-veranderingen kanker veroorzaken. Als we weten waarom kanker is ontstaan en groeit, kan voor iedere patiënt het beste medicijn bepaald worden. Meer informatie vindt u op www.cptct.nl.

Heel precies bestralen geeft minder bijwerkingen

Het is nog niet voor iedere kankersoort geschikt, maar met een nieuwe bestralingstechniek hebben patiënten minder bestralingen nodig, en minder last van bijwerkingen. Het gaat om stereotactische bestraling. Een techniek waarbij de bestraling met grote precisie wordt uitgevoerd. Hierdoor heeft de patiënt vaak maar één tot vijf bestralingen nodig. Voorheen waren dat er soms wel 25 tot 35.

Radiotherapeut Floris Pos van het Antoni van Leeuwenhoek (AvL) in Hoofddorp legt uit: "Stereotactische bestraling doen we nu nog vooral bij long- of hersentumoren, maar de toepassingen groeien snel. Of een patiënt in aanmerking komt voor deze bestraling besluiten we tijdens het multidisciplinaire overleg met de artsen van het Spaarne Gasthuis. Deze manier van bestralen is namelijk niet voor elk soort kanker geschikt. De tumor mag bijvoorbeeld niet te groot zijn of dicht tegen vitale structuren aanliggen, omdat dan de kans op complicaties te groot wordt."

Hoe bestraling werkt

"Bestraling beschadigt het DNA van cellen. Een cel kan deze schade meestal herstellen, maar als er te veel schade is, gaat een cel dood. Gelukkig zijn kwaadaardige cellen minder goed in de schade herstellen dan de goedaardige cellen. Door de cellen iedere keer te bestralen gaan kwaadaardige cellen dood en blijven de goede leven. Wel moeten ze telkens herstellen. Dit herstelproces zijn in feite de bijwerkingen die je als patiënt hebt. Bijwerkingen verschillen per behandeling en per type kanker. Bij long- en hersentumoren heb je met stereotactische bestraling bijna geen last van bijwerkingen. Je raakt namelijk bijna geen omliggende gezonde cellen."

Specialisaties

Sinds de opening van het oncologiecentrum in 2013 is Pos betrokken bij het AvL in Hoofddorp. "Bij radiotherapie hebben we subspecialisaties", vertelt Pos. "We proberen in Hoofddorp iedere dag een radiotherapeut met een andere specialisatie in te zetten. Ik ben bijvoorbeeld gespecialiseerd in urologische tumoren."

"Ook in de avond of het weekend kunnen patiënten altijd bij ons terecht"

Dat betekent niet dat ik geen verstand heb van andere tumoren, maar ik heb hier de meeste kennis van. Op de dag dat ik er ben worden dan ook voornamelijk de afspraken gepland met patiënten met een urologische tumor."

Samen op de hoogte

Pos: "Als een patiënt uit het Spaarne Gasthuis bij ons komt voor radiotherapie blijft de specialist uit het ziekenhuis op de hoogte. Stel dat een patiënt in het weekend of in de avonduren ergens last van krijgt dan kan hij altijd in het Spaarne Gasthuis terecht. Daar is alle dossierinformatie bekend."

Onze voorlichtings- bijeenkomsten

Haarlem Zuid

**Borstprothese
informatiecentrum**
2, 30 augustus, 27 september

Overig

**Hormoontherapie bij
borstkanker**
**Adamas Inloophuis
Nieuw Vennep**
Dinsdag 12 september

Look good, feel better
**Inloophuis Kennemerland
Santpoort Noord**
Vrijdag 20 oktober

**Vermoeidheid en neuropathie
na chemotherapie**
**Inloophuis Kennemerland
Santpoort Noord**
Donderdag 26 oktober

**Uw partner heeft kanker;
en hoe gaat het met u?**
**Adamas Inloophuis
Nieuw Vennep**
Dinsdagavond 28 november

Informatie en aanmelden

Dit is een greep uit het aanbod.
Kijk voor een compleet overzicht
en meer informatie op
www.spaarnegasthuis.nl.

Roze lintje voor borstkankerverzorg

Ons ziekenhuis heeft ook dit jaar weer het keurmerk ontvangen voor patiëntgerichte borstkankerverzorg. "Het lintje is een mooie erkenning voor onze goede multidisciplinaire borstkankerverzorg en patiënttevredenheid," aldus Josselyn Oldewarris, afdelingshoofd van het Oncologie Centrum van het Spaarne Gasthuis.

Ieder jaar kent Borstkankervereniging Nederland (BVN) het 'roze lintje' toe aan ziekenhuizen die voldoen aan een aantal gestelde criteria. Deze criteria zijn tot stand gekomen op basis van gesprekken met patiënten, beroepsgroepen, zorgverleners en verzekeraars.

BVN heeft in totaal 13 criteria benoemd waarvan 5 verplicht. Een ziekenhuis dat in aanmerking wil komen voor het keurmerk moet in ieder geval aan deze 5 'must haves' voldoen en daarnaast nog minimaal aan 6 van de overige 8 eisen. Oldewarris: "Het Spaarne Gasthuis voldoet aan deze eis. Daar zijn wij trots op."

Het doel van de Monitor Borstkankerverzorg is om een patiënt inzicht te bieden in hoe de borstkankerverzorg in een bepaald ziekenhuis is georganiseerd, welke ervaringen andere patiënten met het ziekenhuis hebben en in hoeverre het ziekenhuis voldoet aan de criteria voor patiëntgerichte borstkankerverzorg.

Sms 'Spaarne' naar
3669 en doneer € 3,-

Geef om elkaar, geef voor elkaar

Om het verblijf in ons ziekenhuis een beetje aangenamer te maken, is de Stichting Vrienden van het Spaarne Gasthuis een campagne gestart om geld in te zamelen. Het geld gebruiken we bijvoorbeeld voor een daktuin voor patiënten van de dagbehandeling oncologie, omslagdoeken voor borstkankerpatiënten en hoofdhuidkoelers.

Extra's waar het Spaarne Gasthuis zelf de middelen niet voor heeft, maar die donateurs van de Vrienden mogelijk maken. De campagne 'Geef om elkaar, geef voor elkaar' roept iedereen op om in actie te komen. Dat kan heel eenvoudig met een sms aan 3669. Meer informatie: www.spaarnegasthuis.nl/vrienden

Waar zijn we te vinden?

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Noord**
Vondelweg 999
2026 BW Haarlem
T (023) 224 0000

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Zuid**
Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem
T (023) 224 0000

**Spaarne Gasthuis
Heemstede**
Händellaan 2a
2102 CW Heemstede
T (023) 224 0000

**Spaarne Gasthuis
Hoofddorp**
Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp
T (023) 224 0000

Naast deze vestigingen zijn er ook poliklinieken in Hillegom en Nieuw-Vennep en een dialysecentrum/polikliniek in Velsen-Noord. Alle telefoonnummers vindt u op onze website www.spaarnegasthuis.nl. Blijf op de hoogte van het Spaarne Gasthuis via [f](#) [t](#) [You Tube](#)

Spaarne Gasthuis

Colofon Welkom is een uitgave van het Spaarne Gasthuis en verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 6.000 stuks. **Redactie en eindredactie** Ilse Groesz, Paulien van Lange, Anna van Os, Tamara Paul, Petra Timmer **Vormgeving** Koeweiden Postma en BuroJan **Fotografie** Mark van den Brink, DigiDaan, Jean-Pierre Jans, Lief en Eigen Fotografie. **Druk** Drukkerij Manuel, Vaassen.